

Ayoub

**Het
Schapenfeest**

**Drarrie
in de nacht**

**Alleen
Zij**

**Fikry
El Azzouzi**

Ayoub

**VRU
DAG**

Het Schapenfeest

© 2018 – Fikry El Azzouzi & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be

Omslagontwerp: Dooreman
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen
Foto auteur: Jimmy Kets

NUR
ISBN 978 94 6001 621 9
D/2018/11.676/390

e-boek
ISBN 978 94 6001 630 1

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Zijn zoon moest hij offeren aan Allah. Dit was een test. Net voor hij hem de strot ging doorsnijden, hield Hij hem tegen. Verderop raakte een schaap klem in de struiken. Ontsnappen bleek tevergeefs. De vader slaagde met grote onderscheiding, het schaap werd geofferd. Wat natuurlijk veel beter was. Stel je voor dat ze mij zouden offeren. Lag het aan mijn vader, hij zou geen moment twijfelen.

Als bezeten probeert moeder mij wakker te krijgen. Ze verwacht dat ik samen met vader naar de moskee ga om te bidden. Dat hoort nu eenmaal zo. Daarna kan ik gelijk meegaan om het schaap te kelen. Ik heb veel slaap en weinig zin.

De moskee valt mee. Als je er binnenwandelt, moet je zeker *salaam aleikum* zeggen, anders schieten de ogen van de vaders vuur. Er is ook een baardman die lange toespraken houdt waar ik niets van versta. Je moet gewoon een comfortabel plaatsje tegen de muur zoeken. Dan ben je onzichtbaar en kun je rustig wegdromen. Mijn laatste droom ging over het wereldkampioenschap voetbal. Ik speelde bij Marokko en in de finale versloegen wij het grote Brazilië. Ik was de absolute uitblinker en scoorde het winnende doelpunt na een magnifieke individuele actie. Als aanvoerder van mijn team liep ik met de beker in de lucht. De Brazilianen huilden, wij lachten en dansten de samba. Alle supporters scandeerden mijn naam: 'Ayoub! Ayoub!'

Op woensdagnamiddag en in het weekend volg ik koranlessen op de *madrassa*. Dat is ook in de moskee en daar krijg ik les van diezelfde baardman. De lessen zijn zo saai dat het bijna onmogelijk is om niet in slaap te vallen. Iedereen probeert wakker te blijven. Als je maar met je ogen knippert, krijg je ervan langs met een houten lat. Baardman is sluwder dan een vos. Als hij het op jou gemunt heeft, kijkt hij iemand anders recht in de ogen. Je denkt dat je veilig bent en dan... tsjak! Een harde knal op je rug.

Baardman heeft te veel karatefilms gezien. Als ik naar de *madrassa* ga, draag ik altijd veel kleren over elkaar. Twee trainingsjasjes, een jeansjasje, een gewone jas... Het mag nog zo warm zijn, de jassen verzachten de pijn. Ik ken twintig soera's uit mijn hoofd. Niet slecht voor een jongen van elf. Als je drie keer per week urenlang soera's moet zingen, heb je ze snel onder de knie.

'Ayoub!'

Moeders stem komt vanuit de keuken. Zelfs als ik mijn hoofdkussen tegen mijn oren duw, gaat het geluid er dwars doorheen.

'Ayoub, je bent al dertien en je gedraagt je als een kleuter! Kom naar beneden! Over een kwartier komt je vader! Ik heb alvast de riem klaargelegd zodat die magere benen van je ervanlangs gaan krijgen.'

Magere benen? Je moet moeder niet te veel geloven, mijn benen zijn redelijk gespierd. Ze zegt dat ik dertien ben, terwijl ze mijn leeftijd goed genoeg kent. Ik ben ver voor op mijn leeftijdsgenoten. Als vader kwaad is, zegt hij altijd: 'Die jongen heeft al een snor, maar hij gedraagt zich als een baby wiens pampers moet ververst worden.'

Op een dag was ik het zo beu dat ik mijn snor wou afscheren. In de badkamer deed ik het. Flink veel scheerschuim onder mijn neus en dan met een ouderwets scheermesje een gezwinde beweging. Zo veel bloed, mijn bovenlip had ik er bijna helemaal afgesneden. Ik gilte. Moeder werd hysterisch toen ze me zag. Net een konijntje op batterijen. Door al het lawaai kwam vader ook kijken wat er aan de hand was. Onbewogen keek hij mij aan en zei: 'Ezel, duw een handdoek tegen je lip, we gaan naar het ziekenhuis.' Ondertussen was moeder nog aan het rondrennen op de maat van haar aanhoudende gejack.

In het ziekenhuis viel de pijn mee, ook al hebben ze twee draadjes genaaid waardoor ik enkele weken een hazenlip had. Vader zei dat ik een leeghoofd van zes jaar was, omdat ik droomde dat ik een snor had. Het is nooit goed. Eerst ben ik dertien, dan weer zes.

Ik trek de dekens weer over mijn hoofd. Met een wilde haal worden ze door het Gedrocht weggetrokken. 'Gluijperd, naar beneden, nu!'

Ze trekt aan mijn oor en wil mij zo meesleuren naar beneden. Ze is even vergeten met wie ze te maken heeft. Met beide benen geef ik haar twee harde schoppen die net op haar maag belanden. Ze slaakt

een kreet en begint te snuiven als een stier. Ze beukt op mij in. Ik spatel hevig tegen. Het Gedrocht is veel sterker dan ik. Ze is een stevige tante, terwijl ik meer de lichaamsbouw heb van een wandelende tak. Een gespierde uiteraard.

Een andere tactiek is luidkeels om moeder roepen, die meteen reageert. 'Asia, laat je broer met rust of wil je dat ik naar boven kom!'

'Sukkel!' sist ze.

Missie geslaagd. Nu een uur bijkomen, en dan een plan uitwerken om mij te wreken op haar. Het Gedrocht wil graag tonen dat ze de man in huis is en probeert mij te onderdrukken, wat natuurlijk mislukt. Als ik ouder en sterker ben staat haar wat te wachten. Ze gaat de klappen terugkrijgen, maar ik vermenigvuldig alles met tien. Binnenkort smaakt haar leven naar schapenkeutels.

'Ayoub, straks zal ik je niet meer kunnen helpen!' schreeuwt moeder.

Als vader er is gaat het heel link worden, omdat hij onmiddellijk orde op zaken stelt. Zijn lievelingsritueel is klappen uitdelen, waarvan ik het grootste slachtoffer ben. Mijn zussen heeft hij nooit een haar gekrenkt. Ze doen zo behulpzaam en lief tegen hem dat hij niet beseft wat voor krengen het zijn.

Zo gaat het altijd, maar nu is het ook nog Schapenfeest. Schapenvlees gaat er bij vader altijd in. Met drie vlugge vingers van zijn rechterhand breekt hij een klein stukje brood af en dipt het in de *marmita*, daarna scheurt hij een vettig stuk schapenvlees af. Zijn bord mag nog zo groot zijn, hij smakt alles op. Zelfs het merg zuigt hij hoofdschuddend op. Dan gaat hij hangen in zijn stoel, maakt zijn riem wat losser en eindigt met een luide boer. Ik moet een ziekte veinzen, hoofdpijn van de slagen die ik geïncasseerd heb. Moeder brengt thee en gebak, het Gedrocht krijgt de afranseling van haar leven.

Daar zullen ze niet in trappen. Misschien keelpijn? De ideale ziekte is maagpijn. Dan moet ik niet meegaan en hoef ik ook geen troep te eten. Twee vliegen in één klap!

Al Jazeera komt binnengewandeld. Ze staart mij aan met een vals glimlachje en haar handen in haar zij.

'Wat scheelt er, heeft Asia jou weer als boksbal gebruikt?'

'Ik heb haar een paar keer hard geraakt, ze is er niet goed van.'

‘Dat zal wel, daarnet heb ik haar gezien, er was niets aan de hand met haar. Maar jou hoorde ik nogal schreeuwen.’

Ik grijp naar de maagstreek en knijp mijn ogen dicht. ‘Mijn maag, mijn maag, het doet zo’n pijn.’

Verbaasd kijkt ze en vraagt: ‘Waar heb je pijn?’

‘Mijn maag, hoor je niet wat ik zeg!’

‘Goed geprobeerd, komediant,’ grinnikt ze.

Al Jazeera is twee jaar ouder dan ik. Ze is slanker en kleiner dan het Gedrocht, vriendelijker, stiller en mooier. Zo moeilijk is dat nu ook weer niet. Het Gedrocht, met haar scheve tanden, patatneus en een kolossaal lichaam, is als een koe die staat te grazen. Toch mag je Al Jazeera niet onderschatten. Ze ziet er onschuldig uit, maar dat is ze zeker niet. Ik noem haar Al Jazeera omdat ze roddelt en verslag uitbrengt aan mijn ouders.

‘Sukkel! Opstaan, hij is bijna thuis en hij gaat je zo hard slaan dat er een snottebel van een meter gaat bengelen!’

‘Gedrocht! Ik heb maagpijn, allemaal door jou! Hij gaat van je patatneus puree maken! Laat mij met rust, ik blijf de hele dag liggen!’

‘Ayoub, kom alsjeblief naar beneden, ik heb *barsja* voor je gemaakt, dat lust je graag, het helpt ook tegen maagpijn,’ zegt moeder. Ze probeert mij te verleiden.

Barsja is echt lekker, zeker als je er wat honing bij doet. Was het wel een goed idee om te zeggen dat ik maagpijn heb? Ik begin honger te krijgen en heb zin in *barsja*. Sterk zijn en volhouden, anders moet ik mee.

Vorig jaar hebben we een schaap in de tuin geslacht. De schapenboer bracht het dier met de tractor. Omdat ik wist dat ik moest helpen, verstopte ik mij in de kelder. Het moest allemaal snel gebeuren. Kon ik mij maar een kwartiertje gedeisd houden. Tevergeefs, Al Jazeera had mij al verlinkt.

Bij het schaap stak ik de handen uit de mouwen om er sneller vanaf te zijn, maar mijn hulp werd niet geapprecieerd. Vader vond mij traag en dom. Moeder kwam helpen en hield het schaap in bedwang, terwijl vader het de keel doorsneed. Het zag er allemaal heel bloederig uit.

Toen ze klaar waren met slachten en villen, kwam de politie aangereden. De dikke dochter van de burens had alles gezien en zagezegd een trauma opgelopen. Ze hadden er niets beters op gevonden dan een klacht in te dienen wegens dierenmishandeling. Nadat moeder met een grote pot couscous met schapenvlees naar de burens was gegaan, draaiden ze bij.

Irritante burens, omgekocht met couscous. En dan dat smerige schoothondje. Ik had het keffertje eens betrappt in onze tuin. Ze kwam blaffend naar mij toe. Ik gaf haar een trap met veel effect, waardoor ze meters weg vloog. Ze was nog niet bijgekomen of ze kreeg al een tweede. Ik plaatste het dwergpoedeltje met een mooie boog tegen de vuilnisbakken. Het gaf een mooi geluid. Ze lag daar versuft, niet wetend wat haar overkwam. Met mijn laatste trap scoorde ik het mooiste doelpunt; een harde knal zodat ze naar de tuin van de burens zweefde.

Mijn ouders durven het niet meer aan om in de tuin te slachten. Als het schaap niet naar ons komt, zullen wij naar het schaap moeten gaan.

De eerste dag aten we gebakken lever. Hoe ze het toch lusten? Vorig Schapenfeest zaten ze te schransen alsof hun leven ervan afhing. In mijn bord zwommen tien stukjes lever. Het was een moeras waarin dode nijlpaarden dreven. Ik stak ze stiekem in mijn broekzak om later weg te gooien.

Het Gedrocht betrapte mij en schreeuwde de hele boel bij elkaar. Vader had de riem al bovengehaald, moeder had iets beters gevonden. Ze schepte een dubbele portie lever op mijn bord, die ik onder harde dwang opat. Ik slikte de stukken zonder te kauwen door. Soms proef ik ineens die leversmaak weer.

Vader is er nog niet en ik moet dringend naar het toilet. Zo snel mogelijk naar de badkamer, anders wordt mijn bed een riool. Ik sta op en voel koude lucht. Met veel moeite trek ik mijn grijze trainingsbroek, witte sportsokken aan en zet mijn knalrode pet op. Waar zijn mijn slippers? Dan maar zonder. Muisstil loop ik naar beneden en probeer zachtjes de badkamerdeur te openen. Op slot, er zit iemand in. Met mijn hand knijp ik hard in mijn kruis.

Naar de kelder om een veilig hoekje te zoeken waar ik kan plassen. Met een mooie boog mik ik het dampende vocht tegen de muur. Als

vader dit zag, hij liet het mij allemaal oplikken. Maar hij is er niet en de nood is hoog, dus ben ik weer heel creatief. Ze zullen allemaal denken dat het een vochtplek is. Moeder zal vader aanmanen om de kelder te herschilderen. Ik heb een nuttige taak verricht. Geruisloos neem ik de trap en spring met een grote plof in mijn bed.

De hele straat herkent het lawaai van een donkergroene Mercedes 190 diesel met ongeveer vierhonderdduizend kilometer op de teller. De autodeur wordt dichtgeslagen. Er is geen ontkomen aan, zo meteen begint het kleffe gedoe. Hij kust moeder en zussen tweemaal op elke wang. De hand van mijn vader. Een paar keer per jaar moet ik die kussen. Voor de rest krijg ik er alleen mee te maken als ze me op mijn achterhoofd een scherpe klap geeft. Bij vader draait alles om respect. Dat betekent: zo onzichtbaar mogelijk zijn, hij wordt humeurig zodra hij mij ziet. Braaf knikken en doen wat hij zegt. Ik wil gerust zijn hulpje zijn, zolang zijn vingerafdrukken niet op mijn kaak belanden.

Tradities zijn belangrijk voor hem en daarom is het Schapenfeest de dag van het jaar. Hij gaat gekleed in een witte djellaba met bijpassende witte muiltjes en een witte bidmuts. Belachelijk, wie draagt er nu een jurk?

Ook wij moeten er kraaknet uitzien. Van moeder verwacht hij dat ze niet enkel haar mouwen opstroopt. Haar hoofddoek zal ze als Rambo moeten ombinden voor het werk dat ze zal verrichten. Ze maakt amandelkoekjes, *rgaif*, chocoladekoekjes, *beghrir*, *sfenj*. Ze bakt pannenkoeken, cake en *harsja* natuurlijk. Wat *harsja* is, kan ik niet uitleggen. Ik mag haar nooit bijstaan in de keuken en daarom kan ik het niet weten. Het is voor mij strikt verboden om in haar buurt te komen. Mannen en huishouden, dat is ongehoord.

Mijn zussen moeten wel meehelpen met koken en poetsen. Iedere zaterdagochtend staan ze verschrikkelijk vroeg op om de wekelijkse grote schoonmaak te houden. Al het meubilair wordt onder handen genomen, eerst goed afstoffen en een sopje eroverheen. Met de lawaaierige stofzuiger gaan ze over de vloer en met hun kabaal houden ze me uit mijn slaap. Daarna gaan ze flink in de weer met de zwabber. Dit allemaal onder streng toezicht van mijn moeder. Als het niet smetteloos en volledig bacterievrij is, aarzelt ze niet om alles nog een tweede of derde keer te doen.

Rond negen uur moet ik opstaan omdat mijn kamer onder handen wordt genomen. Meestal komt moeder, soms het Gedrocht. Met haar draait het meestal uit op een vechtpartij. De details hierover ga ik je besparen, want voorlopig moet ik het onderspit delven. Het is niet de bedoeling om hier als een sufferd over te komen. Voor ik naar baardman in de *madrassa* ga, help ik vader met de boodschappen. Wanneer hij met de Mercedes 190 diesel volgestouwd met groenten, fruit en vlees arriveert, is het hier hard werken voor Ayoub. De vracht moet ik zo snel mogelijk droppen in de keuken, zodat hij kan weggrijden voor een verse lading. Terwijl ik muilezel speel, drinkt hij rustig een glaasje thee. Moeder steekt alles netjes in de kasten. Alles heeft een vaste plaats. Ik zou niet durven om aan haar kasten te komen.

Hoelang lig ik hier al? Alles is een kwestie van goed acteren. Hooguit een uurtje, en het zit er weer op.

‘Ayoub, beneden!’ schreeuwt mijn vader.

Schoorvoetend sleep ik mij naar beneden, beide handen op mijn buik en met een pijnlijke grimas. Moeder neemt me in een houdgreep en geeft me vier plakkerige zoenen. Vader kijkt mij met stalen blik aan. Ik kus zijn hand en wens hem een goed Schapenfeest. Zussen moet ik zoenen op beide wangen. Deze keer moet ik het doen, anders valt mijn plan in duigen.

Het Gedrocht fluistert zachtjes in mijn oor: ‘Wacht maar, sukkel, het is nog niet afgelopen.’

Al Jazeera lacht onnozel, terwijl ik mijn pijnlijkste blik trek.

‘Waar heb je pijn?’ vraagt vader.

‘In mijn buik.’

‘Ga ontbijten, dan zullen die slimmigheden wel verdwijnen.’ Vader zal mij nauwlettend in het oog houden.

Langzaam slurp ik van de thee. Twee wolven staan op de loer en ze zullen geen moment aarzelen om mij te verraden. De *harsja* ruikt goed. Ik neem een stukje en dompel het in een schaalje met honing. Voor ik het in mijn mond kan steken, komt moeder aangestormd. ‘Kleine viezerik, nooit gehoord van handen wassen? Ben je naar het toilet geweest?’

‘Nee,’ zeg ik aarzelend.

‘Heb je *bismillah* gezegd voor je met die vuile vingers het ontbijt hebt aangeraakt? Je wilde ook met je linkerhand eten! Wij eten hier met de rechterhand, wanneer ga je het leren?’

Wat een gekte, moeder op haar best. Ik frons mijn wenkbrauwen, zucht, schud met mijn hoofd en ga mijn handen wassen.

Rustig blijven, anders is alles naar de vaantjes. Als moeder haar kuren niet heeft, kan ze lief zijn en zorgt ze goed voor mij. Soms begrijpt ze mij niet, maar soms begrijp ik mezelf ook niet. Misschien is het omdat ze zwanger is. Ik denk dat het een jongen gaat worden. Een meisje is ook niet erg, zolang het maar geen kreng is zoals mijn zussen. Hij of zij gaat opkijken naar de grote broer en zal alles doen wat ik vraag. Met een glimlach schenk ik mijn theeglas nog eens vol.

Vader staat pal voor mij. Onbewogen staart hij mij aan en zegt: ‘*yallah*, we vertrekken.’

Ik stotter, verstijf en ren als de bliksem naar het toilet. Ik maak braakgeluiden, adem luid, besprenkel mijn gezicht met water en droog mij niet af. Als een bejaarde strompel ik naar de keuken.

Beroerd en duizelig zit ik aan tafel. Ik voel mij zelfs een beetje griepig, zo goed speel ik dat ik ziek ben.

In de woonkamer hoor ik hem brullen, of is het zingen? ‘Mijn zoon is ziek. Hij is er slecht aan toe. Zal ik hem naar bed sturen, hij lijkt zo moe. Mijn zoon, zo uniek en zo veel pijn. Op het Schapenfeest? Het zal wel zijn!’

Mijn zussen giechelen. Hij heeft mij door. Nadenken, Ayoub, hoe moet je het aanpakken? Plan B, verdorie, heb juist een goede schuilplaats ondergezeikt. Hoe kon ik zo dom zijn?

Al Jazeera charmeren! Als ze in mijn plaats gaat, zal ik zeggen dat ze mijn kamer krijgt. Ze slaapt momenteel bij het Gedrocht. Haar droom is een eigen kamer en die zal ik haar zeker niet geven. Plan C, mijn zus zal het voor mij oplossen.

‘Hafza, alles goed? Gelukkig Schapenfeest.’

Ik besta niet voor haar.

‘Hafza, ik wil je iets geven.’

Ik ben lucht.

‘Hafza, wil je soms mijn kamer verdienen?’

‘De enige die iets verdient, dat ben jij, Gluiperd. Klappen.’

‘Ik meen het, als jij in mijn plaats gaat mag je mijn kamer hebben.’

Ze denkt na. Zou ze het doen? Komaan, doe het, ik weet dat je het wilt.

‘Waarom wil je bij Asia slapen? Daarnet hebben jullie gevochten. Ze heeft nog wat appeltjes met jou te schillen.’ Zoek een smoes, Ayoub, snel.

‘Ik wil niet alleen slapen, ik ben bang.’

Ze lacht en zegt: ‘Ja, jij bent wel een broekschijter, weet je nog na die griezelfilm? Je smeekte op je blote knieën om toch maar in onze kamer te mogen slapen.’

‘Zo zie je maar, nooit doen jullie iets voor mij.’

‘Rustig aan, uiteindelijk heb je toch in onze kamer geslapen?’

‘In een hoekje, op een deken.’

‘Ja, je was een braaf hondje.’ Zie je hoe ze mij behandelt?

‘Het is goed, dan gaan we nu ruilen.’

‘Nee, pas als je terug bent.’

‘Waarom nu niet?’

‘Ik vertrouw je niet,’ mompel ik.

‘Wat? Als iemand niet te vertrouwen is, ben jij het wel! Het is allemaal heel toevallig. Plots wil Ayoub op het Schapenfeest van kamer ruilen. Jij bent zo voorspelbaar. Ik zie de leugens in je ogen. Ze staan in koeienletters geschreven.’

‘Laat maar.’

‘Wacht, omdat ik mijn goede hart wil tonen aan mijn broertje zal ik het wel doen. Je moet het zweren. Zeg *wolab*, zweer het.’

‘Waarom? Voor een stomme kamer.’

‘Dan niet.’

‘Wacht, wacht, ik zal het zeggen!’

‘Ik luister.’ Al Jazeera zit vol spanning te wachten op haar droom die nooit zal uitkomen. Waarom iets doen voor iemand die mij pest en negeert? Als ik mij ziek voel ben ik een aansteller, een leugenaar. Al Jazeera zal denken dat ik geheugenverlies heb. Ik ga hardop *wolab* zeggen maar in gedachten zeg ik het eigenlijk niet. Dan heb ik niet gelogen.

‘*Wolab!*’

‘Het is goed, Gluiperd, eerst nog iets afhandelen.’
Ze is erin getrapt, o, wraak smaakt zo zoet.

‘Ayoub, kom hier!’ Wat nu weer, heeft ze haar zaakjes nog niet geregeld?
Ze is niet alleen dom, maar ook traag.

‘Kom hier, jij opgedroogde snottebel! Wil jij je zus laten meegaan zodat je hier het meisje kunt spelen? Kus de hand van je zus!’ schreeuwt vader.

Ik ga naar mijn kamer. Wat denken ze wel.

‘Kom terug, vooruit, kus de hand van je zus!’ Meent hij dit echt? De hand van Al Jazeera kussen? Nooit!

‘Ayoub, laatste kans!’

‘Ik kus de hand van Hafza niet! Ze heeft zelf voorgesteld om naar het schaap te gaan! Ze zei dat ze dolgraag het schaap wou vasthouden terwijl jij... Ze heeft gelogen.’

‘Hij liegt! Hij wou zelfs van kamer ruilen!’

Plan C is mislukt, maar haar trucjes zullen verkeerd aflopen.

Ze moet niet denken dat ik mij zomaar ga overgeven.

‘Jullie kinderen maken mij hoorndol! Ayoub, omkleden, we vertrekken over vijf minuten. Neem een voorbeeld aan Hafza. Een zus die zoiets voor je doet, waar ga je dat vinden?’

Ze wist dat vader het nooit ging toelaten. Een schaap slachten is een mannenzaak. Ik had mij nooit mogen inlaten met die slang. Denk, Ayoub, over vijf minuten ben je verloren. Plan D, een smeekbede bij moeder.

‘*Jemaa*, wanneer ga je in het ziekenhuis belanden?’

‘Hoe bedoel je? Ik begrijp je niet.’

‘Je weet wel, voor een broertje of zusje.’

‘O, alleen God weet dat. Insjallah,’ lacht ze.

‘*Jemaa*, alsjeblief, ik wil niet meegaan, ik ben doodziek en heb daar net nog staan braken. Alles doet zeer, ik ben draaiërig en heb totaal geen kracht.’

‘Onderweg gaat het wel over.’

‘Niet waar, ik heb erg veel pijn in mijn maag. Je wilt toch niet dat je enige zoon in het ziekenhuis sterft omdat je hem niet gelooft.’

‘Doe niet flauw, Ayoub! Je moet goed opletten, later ga je zelf een schaap slachten. Wie gaat het anders voor ons doen als wij oud en versleten zijn? Moeten we het door een slager laten doen? Wat een schande gaat het zijn als mijn zoon geen schaap voor ons kan slachten. Een Schapenfeest is pas een Schapenfeest als je zelf het schaap slacht!’

‘Ik weet het, maar ik heb verschrikkelijke buikkrampen. Volgend jaar zal ik zeker meegaan.’

‘Wat werk jij op mijn zenuwen! Ik zal kijken wat ik kan doen.’

Wanneer er geen uitweg is, kan ik nog altijd op moeder rekenen. Als ik iets nodig heb, vraag ik het aan haar en zij brengt de boodschap over. Niemand kan haar iets weigeren, alsof ze magische krachten heeft. Vader? Hij denkt alleen aan zijn eigen maag.

‘Ayoub blijft proberen. Hij weet niet van ophouden. Wanneer vertrek je?’ zegt moeder.

‘Ik ben zo weg,’ mompelt vader.

‘Haast je, wie weet welke smoesjes Ayoub nog gaat bedenken.’

‘Die jongen heeft zogenaamd maagpijn. Heb je hem zien vreten? Hij wou zelfs Hafza in zijn plaats laten gaan.’

‘Je meent het. Schandalig,’ zegt moeder.

Ze heeft mij verraden. Weet je wat, ik zal eigenhandig de kop van dat rotbeest afhakken.

Moeder komt met een minuscuul oranje trainingspak.

‘Dit doe ik in geen honderd jaar aan!’ gil ik.

‘Je hebt alleen mooie kleren, je andere kledij hebben we vorig jaar naar Marokko gestuurd.’

‘Waarom heb je die weggegeven? Je wist dat ik die kon gebruiken.’

‘We moeten de mensen daar helpen. Ben je vergeten waar je vandaan komt? Als je in Marokko was opgegroeid, zou je wel anders spreken.’

‘Wat heeft Marokko ermee te maken? We leven toch hier?’

‘Als je niet zorgt dat je binnen vijf seconden...’ dreigt vader.

‘Het is goed, het is al goed,’ antwoord ik en ik loop naar boven om die idiote poppenkleertjes aan te doen.

We moeten altijd zuinig zijn. Ze hebben nergens geld voor, want ze geven alles aan die schooiërs uit Marokko. Broekspijpen tot mijn

enkels, jasje waarvan de mouwen veel te kort zijn. Gelukkig heb ik mijn rode pet nog. Beneden zie ik de krenge schaterlachen, moeder kan haar lach evenmin inhouden, alleen vader blijft ijskoud.

In de kelder ben ik op zoek naar de wapens. Jerrycans gevuld met water moet ik naar boven slepen en in de Mercedes 190 diesel laden. De emmer mag ik zeker niet vergeten. Daar zit alles in: scherpe messen, twee grote vleeshaken, grote vuilniszakken en stevige plastic draagtassen.

Waarom zo veel moeite voor iets wat niet te vreten is? Waarom niet naar de slager? 'Dag, meneer de slager. Slecht weer vandaag. De zon blijft dit jaar wel lang weg. Voor mij een kilo lamskoteletten of nee, maak er vijf kilo van, je kent mijn vader.' Afrekenen en tot ziens. Het hoeft geen twee minuten te duren.

De jerrycans zijn loodzwaar, drie moet ik er meezeulen. Bij de tweede begint mijn schouder al vervelend te doen. Als ik nu zeg dat hij ontwricht is. Laat maar, zelfs zonder armen en benen zullen ze mij niet thuislaten.

De emmer. Naast de wasmachine zie ik juist dezelfde, maar dan gevuld met wasknijpers. Als ik nu de vuilniszakken er wat bij Moffel en met de verkeerde emmer naar het schaaap ga.

Als vader erachter komt.. . Het begint met enkele seconden stilte. King Kong zal brullen en de riem zal verschijnen. Daarna keert hij terug om de juiste emmer. Hij zal mij de hele rit uitkafferen, en uiteindelijk laat hij mij thuis achter.

Het bedenken van plan E heeft lang geduurd, het beste komt bij mij altijd op het einde. Ook wanneer we op het pleintje voetballen en het blijft spannend, dan kijken mijn medespelers smekend en denken ze: Ayoub, alsjeblief, kom op, doe iets geweldigs.

De jerrycans liggen in de koffer van de auto en als laatste zet ik de emmer met wasknijpers erin. Nu hopen dat het lukt. Het verhaaltje is afgelopen en ik leef nog lang en gelukkig, tot het volgende Schapenfeest.

Ik zit achterin, daar kan vader mij niet raken. Na tien minuten komt hij aangeslenterd met een grijze overall in zijn hand.

'Zit alles in de koffer?'

'Ja, ja,' zeg ik glimlachend.

Hij opent de koffer voor een vluchtige blik en wringt zich in de wagen.

Het ronkende geluid van de Mercedes 190 diesel maakt mij slaperig. Na enkele minuten ben ik meestal vertrokken. Een groot voordeel, want wat moet ik in de auto tegen hem zeggen? Iets over de nieuwste voetbalschoenen die in de winkel te verkrijgen zijn? Mijn slechte punten op school, en hoe ik ze kan verbeteren zonder te horen dat ik een Arabische ezel ben?

Elke zomer gaan we met deze auto op vakantie naar Marokko. De rit duurt drie dagen. Voor mij maar enkele uurtjes omdat ik de hele tijd in dromenland verkeer.

Af en toe word ik gewekt door Al Jazeera, die in mijn oor ligt te ademen. Omdat ze wagenziek is, geeft ze regelmatig over. Haar adem heeft een geur, alsof er een kameel ligt te kwijlen. Niet dat ik weet hoe een kameel ruikt, maar het komt vast wel in de buurt.

Ik hecht veel belang aan een schone mond. Elke avond poets ik mijn tanden met veel tandpasta.

Tandpasta is heel handig, het helpt goed tegen brandwonden. Als je het tussen je vingers uitsmeert en over je haren uitstrijkt, is het de beste haargel. Het is ook goed tegen pukkels. Niet dat ik daar last van heb.

Soms heb ik zin om tandpasta over de mond van Al Jazeera uit te smeren. Wil ik haar duidelijk maken dat haar adem gortig ruikt, is ze op haar tenen getrapt. Moet ik dan stil zijn en de walmen op mij laten afkomen?

Zwijgen is goud, omdat vader onderweg aanhoudend zit te foeteren. Je denkt dat op vakantie iedereen goedgeluimd is. Hij niet, bij de eerste meters begint hij al te mopperen.

In Frankrijk is hij pas echt goed op dreef. Over landgenoten met grote wagens, die versierd zijn met gordijntjes, met daarop een kolossale *porte-bagage* en daarop nog eens enkele tweedehandsfietsen. Levensgevaarlijk en gestoord omdat de auto's scheefrijden door al het gewicht. Niet dat ik het gezien heb, met de ogen dicht merk je niets, je hoort alleen gezeur.

Ook in Spanje blijft hij doorgaan over barbaren met gordijntjes. Moe wordt hij niet, zelfs de hitte houdt hem niet tegen.

Wanneer het warm is, begint de auto naar zweet te ruiken. Dat komt door het Gedrocht, haar vettige gezicht blinkt altijd. Er zijn dan twee stanken die vechten om mijn aandacht. Uiteindelijk is er maar één middel dat helpt: tandpasta. Een beetje in mijn neusgaten steken en alles ruikt fris. Ik moet het regelmatig doen, want het is snel uitgewerkt. Als het Gedrocht mij ziet moet ze weer aandacht trekken. *'Jemaa, Ayoub is een junk, hij snuift tandpasta,'* gilt ze. Vanwege de dampen die uit haar lichaam ontsnappen, daarom doe ik het. Blijkbaar zit ze ermee, want soms ruikt ze stiekem onder haar oksels.

Als wij in Algeciras aan het wachten zijn tot we de oversteek kunnen maken, begint vader tegen mij: 'Nooit heb ik iemand zo lang zien slapen. In plaats van op mij te letten zodat ik tijdens de lange, gevaarlijke rit niet in slaap val. Nee, meneer Ayoub maakt het zich graag comfortabel door languit te liggen kwijlen op de achterbank.'

Maar zodra we op de boot zijn, verandert hij. Trakteert ons zelfs op cola. Eentje maar, hij blijft mijn vader. Met een rare glimlach loert hij door het raampje naar de zee. Als ik hem zo zie staren, vraag ik mij af of hij ook een dagdromer is.

In Marokko zit vader bijna elke ochtend helemaal alleen aan een miezerig tafeltje in een theehuisje. In de schaduw staart hij urenlang voor zich uit. Het lijkt alsof hij wilde plannen aan het smeden is, of slaapt hij met de ogen open?

Vader bestelt altijd hetzelfde. Een glas koffie met heel veel melk en een glas water dat je er gratis bij krijgt. Bijna elke ochtend wandel ik voorbij en roept vader:

'Ayoub, Ayoub, kom!'

Ik ga dan vlak naast hem staan, maar weet al wat hij gaat zeggen.

'Zit, Ayoub. Ober, geef mijn zoon iets te drinken alsjeblief.'

Ik bestel altijd hetzelfde drankje. Poms heet het en het is heel beroemd in Marokko. Poms is een raar appeldrankje. Als je er te veel van drinkt kun je dronken worden. Het lijkt een beetje op bier of pis, maar het smaakt veel beter. Allebei staren we dan voor ons uit zonder een woord te zeggen.

Zodra er een vriend van vader komt moet ik oprotten. Hoe de vriend ook aandringt om mij te laten blijven, vader gebruikt altijd hetzelfde zinnetje.

'Wanneer hij beter Tmazigh spreekt mag hij blijven, zo niet moet hij maar ophoepelen en vliegen gaan vangen.'

Geef niet, de poms is op, en de volgende ochtend roept vader mij toch terug.

Vroeger reden we samen met oom Bassi naar Marokko. Hij droeg altijd jurken met capuchons, poetste zijn tanden met koffiegruis en had een donkerblauwe Ford Transit Turbo die amper vooruitging. Hij was een vriend van vader, toch moest ik hem oom noemen. Wist je dat we er met hem vijf dagen over deden om tot in Algeciras te geraken? Mijn vrienden pochen dat ze er in één ruk zijn. Volgens moeder zijn het ezels, omdat de vakantie begint zodra je vertrekt, maar tachtig kilometer per uur is wel heel traag. Met oom Bassi sliepen we ook bijna de hele nacht. Samen met moeder en zussen in de Mercedes 190 diesel slapen, dat kan ik nooit volhouden. Dus probeerde ik het buiten, naast vader die ofwel snurkte ofwel mompelde in zijn slaap.

*O, land van Amazighen, ik keer terug
land van Amazighen, het scheelt een zucht.*

Als je hem zo de hele nacht bezig hoort, kun je overdag goed slapen. Het probleem was dat we veel te lang rondhingen aan benzinstations. Daar zagen ze ons niet graag komen. Mijn zussen en de zeven – of waren het er acht – kinderen van oom Bassi gedroegen zich als losgeslagen beesten. Zodra we stopten, begonnen de moeders op een gasfornuisje water te koken voor thee. Ze schilden aardappels, wortelen, uien en haalden zelfs grote stukken schapenvlees boven om *marmita* te maken. Moeder gooide een laken op de grond, we aten allemaal uit hetzelfde bord. Vader en oom Bassi aten verderop in alle rust, ik bleef gewoon in de auto om verder te slapen.

In Spanje hebben ze van die gore hurkwc's waar de stank niet uit te houden is en de drek overal rond kleeft. Eens in de boot begon de race naar de toiletten. Het duurde wel even, want er stond al een rij. Je zag lenige oudjes die ijverig hun voeten wasten aan de spoelbak, hardhandige moeders die naakte en huilende kinderen inzepten.

Bij de terugkeer was het weer vijf dagen *marmita*, en een woedende